

"Menfilikleri öğrenerek mücadele edeceğim." gibi saf bir niyetle başlayıp, menfi şeylerle meşgul ola ola dinî bağları ve dinî salâbet ve sadakati eski haline nazaran gevşemiş olanlar olmuştur. Risalelerde, bu konuda ölçü var mıdır?

Üstad Hazretlerinin şu veciz ifadesi meseleye işaret eder mahiyettedir:

"Bâtıl şeyleri iyice tasvir, sâfi zihinleri idlâldir."(1)

Yani batıl ve yanlış fikirleri çürütürken, bu fikirleri etraflıca ve derinlemesine anlatmak, bu fikirleri daha önce hiç duymamış ve bilmeyen muhatabın zihnini bulandırır. Bir çeşit batılın propaganda ve reklamı yapılmış olur. Bu sebepten dolayı batıl ve yanlış fikirleri çürütürken ve yanlışlığını ortaya koyarken, etraflı ve derinlemesine tasvirinden kaçınmak gerekir. Muhatabın hiç alemine girmemiş şeyleri, alemine sokmak yanlış olur.

Mesela, bir felsefi ekolün fikrini çürütürken, o ekolü önce güzelce tanıtip, fikirlerini güzelce tasvir edersek, muhatabımız o felsefi ekolün batıl ve esassız fikirlerini talim etmiş olur ve fikrini o hususlarda bulandırmış olur. Bazen de batılı güzelce tarif ettikten sonra, onu yeterince çürütecek ve tatmin edici bir cevap verilemez ise, o zaman muhatapta çok ciddi yaralar ve şüpheler oluşabilir.

Risale-i Nur bu noktada çok güzel bir örnektir. **Üstad Hazretleri hiçbir zaman batılı iyice ve etraflıca tasvir etmemiştir.** Sadece o fikri çürütüp, yanlışlığını ortaya koymuştur. Batılın reklam ve propagandasını yapmamıştır. Hatta cevap çok kuvvetli, iddia ise çok sathi ve basit tasvir edilmiştir. Bu da muhataba itminan veriyor.

Hal böyle olunca, ehil olmayan ve iman hakikatlerini tam hazmetmemiş kimselerin menfi ve felsefi şeyler ile iştigal etmesi caiz değildir. İmam Gazali'nin ifadesi ile yüzme bilmeyen birisinin denize girmesi nasıl haramsa, felsefi ilimlerde derinliği ve yeterliliği olmayan birisinin de felsefeye dalması aynı şekilde haramdır. Lakin derinliği ve yeterliliği olan kimselerin bir maslahat için bakmasında ve okumasında bir mahzur yoktur.

(1) bk. [Mektubat, Hakikat Çekirdekleri.](#)